

Kristiansand
kommune

KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING

2022

VETAKS

VESTFOLD, TELEMARK OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

INNHold / KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING / 2022

I	Innledning	03
2	Rammer for kontrollutvalget	04
3	Økonomi	06
4	Sammensetning av kontrollutvalget	08
5	Kompetanse og opplæring	10
6	Sekretariat	12
7	Revisjon	13
8	Kontrollutvalgets arbeid – møter og saker	14
8.1	Regnskapsrevisjon	16
8.2	Forenklet etterlevelseskontroll	18
8.3	Forvaltningsrevisjon	20
8.4	Eierskapskontroll	24
8.5	Øvrige saker	26
9	Konklusjon og avsluttende kommentar	28

I. Innledning

Kontrollutvalget skal årlig rapportere om aktiviteten og resultatet av sitt arbeid til bystyret.

I den anledning avgir kontrollutvalget en samlet årsmelding for utvalget sitt arbeid.

Årsmeldingen skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet, og de viktigste saker som er behandlet gjennom året. Årsmeldingen bør ses i sammenheng med vedtatte planer.

2. Rammer for kontrollutvalget

Bystyret har det overordnede kontrollansvaret for den kommunale virksomheten. Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll med kommunens virksomhet på bystyrets vegne.

Ansvar til kontrollutvalget følger av kommuneloven §23-2 første ledd: «Kontrollutvalget skal påse at

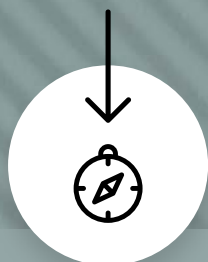
- a. kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e. vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp»

Utover dette kan kontrollutvalget ta opp ethvert spørsmål ved kommunens virksomhet som er knyttet til utvalgets ansvarsområde. Det er kun lowerket, bystyret og utvalget selv som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver og saker, eller begrense hvilke saker utvalget kan behandle.

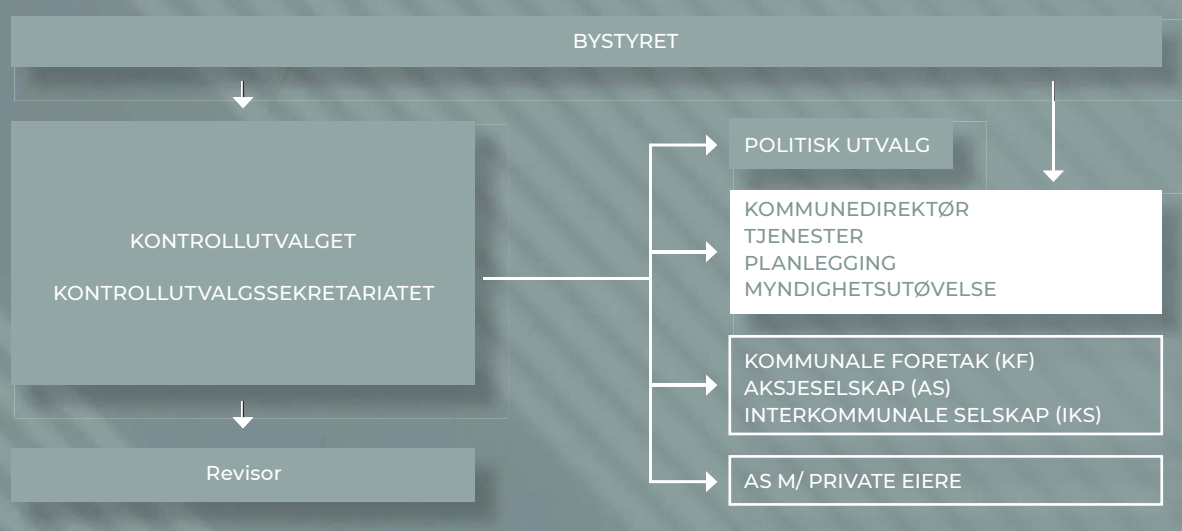
Kontrollutvalget har omfattende innsynsrett. Blant annet kan utvalget uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

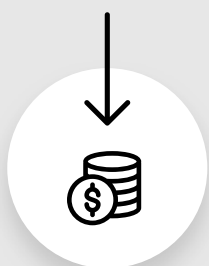
Utvalgets leder har møte- og talerett i bystyret når utvalgets saker behandles. Utvalgets leder kan la et av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen.

Kontrollutvalget har ikke adgang til å føre kontroll med bystyret eller overprøver politiske prioriteringer eller den politiske hensiktsmessigheten av et vedtak. Kontrollutvalget kan likevel uttale seg hvis bystyret eller annet folkevalgt organ er i ferd med å treffe eller har truffet et ulovlig vedtak.

Aktørene i egenkontrollen er bystyret, kontrollutvalget sammen med sekretariatet, kommunedirektøren og revisor. En god egenkontroll krever samspill mellom disse. For at dette samspillet skal fungere, er det nødvendig at aktørene kjenner både sin egen og hverandres roller.

3. Økonomi

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget bedt bystyret om økonomiske rammer som muliggjør den nødvendige aktiviteten for å oppfylle kontrollutvalgets mandat.

Kontrollutvalget er i henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontrollarbeidet i kommunen.

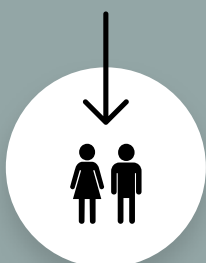
Regnskapstallene for den samlede kontrollvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. På neste side følger budsjett- og regnskapstall for **2022**

	BUDSJETT 2022	REGNSKAP 2022
Godtgjørelse folkevalgte (Frikjøp)	547 000	564 176
Arbeids- og møtegodtgjøring til vara	27 000	39 880
Tapt arbeidsfortjeneste folkevalgte	38 000	-
Arbeidsgiveravgift	100 000	85 440
Pensjonsinnskudd KKP	2 000	1 780
Trekkpliktig bilgodtgjørelse	1 000	122
Annonser, kunngjøringer m.m.	5 000	-
Bevertning, møtemat	25 000	11 606
Kurs, fagmøter, opplæring	70 000	20 658
Reise- og transportutgifter	70 000	12 532
Tidsskrifter, aviser og liknende	3 000	2 975
Annet forbruksmateriell og tjenester	10 000	-
Velferdstiltak	-	5 325
Innkjøp av IT-utstyr	-	-
Kjøp av ekstra tjenester	150 000	-
KONTROLLUTVALGETS DRIFTSUTGIFTER	1 048 000	744 494
Sekretariat - Tilskudd	756 000	756 000
Revisjon - Kjøp av ekstra tjenester	-	100 000
Revisjon - Tilskudd	6 420 000	6 420 000
Revisjon - forberedelser, møtedeltakelse mv.	338 000	339 000
Revisjon - Eierskapskontroll	515 000	515 000
Revisjon - Forenklet etterlevelseskontroll	205 000	205 000
Revisjon - Særattestasjoner	770 000	770 000
SUM KJØP AV TJENESTER FRA IKS	9 004 000	9 105 000
SUM BUDSJETT/REGNSKAP	10 052 000	9 849 494

Regnskapstallene for 2022 viser et mindreforbruk samlet sett i forhold til budsjett på kr. 202 506.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak mindre utgifter til opplæringstiltak og reiseutgifter, og det har direkte sammenheng med pandemien som har gjort at det ikke har vært like aktuell å dra på fysiske kurs og samlinger.

Kontrollutvalget har ikke fattet særskilt vedtak om å benytte posten "Kjøp av ekstratjenester". Men utvalget er kjent med at det vil komme ekstrakostnader fra revisjonen knyttet til dette arbeidet. Revisjonen har fakturert kr. 100 000 for KSI-saken.

4. Sammensetning av kontrollutvalget

Krav til uavhengighet og nøytralitet i kontrollutvalgets arbeid fører til at utvalgsmedlemmene ikke kan ha verv som kan komme i konflikt med arbeidet i kontrollutvalget. Av den grunn er det strenge krav til valgbarheten av kontrollutvalgsmedlemmene jfr. kommuneloven § 23-1 tredje ledd.

Valg av kontrollutvalget skal skje på det konstituerende møtet før valg av andre utvalg og nemnder. Utvalget skal ha minst fem medlemmer og minst en av disse skal velges blant bystyrets medlemmer. Utvalgets leder kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Bystyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt.

FASTE MEDLEMMER

Leder	Pål Harv (H)
Nestleder	Birte Simonsen (MDG)
Medlem	Terje Imeland (KrF)
Medlem	May Erna Karlsen (SV)
Medlem	Terje Næss (AP)
Medlem	Bjørn Nilsen (PP)
Medlem	Cay Birger Nordhaug (AP)

VARAMEDLEMMER

VARA FOR HØYRE:

Vara nr. 1	Oscar Lohne (H)
Vara nr. 2	Lisbeth Andersen (H)
Vara nr. 3	Astrid Bekkenes (H)

VARA FOR AP, MDG, SV OG TVP:

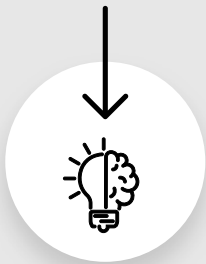
Vara nr. 1	Ingrid Wisløff Jæger (AP)
Vara nr. 2	Alf Holmelid (SV)
Vara nr. 3	Andre Tofteland (TVP)
Vara nr. 4	Leif Andreas Lyngø (AP)
Vara nr. 5	Stina Torjesen (AP)

VARA FOR KRF:

Vara nr. 1	Margareth Dyrholm (KRF)
Vara nr. 2	Inge Johan Jenssen (KRF)
Vara nr. 3	Brit Løvgren (KRF)

VARA FOR PP:

Vara nr. 1	Björg Halkinrud (PP)
Vara nr. 2	Tor Aanen Kristensen (PP)

5. Kompetanse og opplæring

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift.

Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av VETAKS) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Forum for kontroll og tilsyn (FKT) sin fagkonferanse. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes og drøfter saker og arbeidsmetoder. Det blir videre gitt opplæring i ulike temaer i kontrollutvalgets møter fra sekretariatet, revisjonen og administrasjonen.

NKRF sin digitale kontrollutvalgskonferanse

2-3.02.2022

Temaer

- *Kartlegging av klimaendringene i Norge - Hva fant vi?*
- *Hvordan trenger det grønne skiftet kontrollutvalg?*
- *Hvordan styre en kommune etter bærekraftsmålene?*
- *Rettssikkerhet, åpenhet m.m. - status i kommune-Norge*
- *Korrupsjonsrisiko i kommunesektoren*
- *Varsling i kommuner - erfaringer og perspektiv*

Fysisk Fagsamling for kontrollutvalg 20-21.04.2022 på Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Temaer

- *Kommuneregnskapet for politikere*
- *kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet*
- *kontrollutvalget og varsling*
- *Mediehåndtering*
- *Kommunikasjonsstrategi*
- *Kontrollutvalg og misligheter*
- *IT-sikkerhet i kommunene*

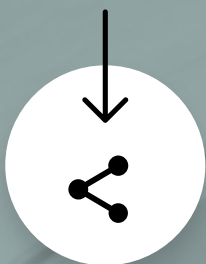
VETAKS IKS arrangerte høstkonferanse i Porsgrunn

21.11.2022

Temaer

- *Barnevernreformen: Hva betyr det for kontrollutvalgene? v/Tønsberg kommune barnevernsleder Ellen Fischer og fagrådgiver Vibeke Arnesen*
- *Forvaltningsrevisjoner i regi av Riksrevisjonen. v/avdelingsdirektør i forvaltningsavdelingen Stig-Olof Olsson*
- *Balansen mellom politikk og kontroll v/kontrollutvalgsleder Bamble kommune og stortingsrepresentant Bård Hoksrud*

6. Sekretariat

Kontrollutvalgssekretariatet er støttespiller for kontrollutvalget og er viktig for et godt og effektivt kontrollarbeid i utvalget. Sekretariatet skal etter koml. § 23-7, 2. ledd påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet bistår videre kontrollutvalget med blant annet oppgaver knyttet til administrasjon, rådgivning og koordinering. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget, revisjonen og administrasjon, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

Kommunen er medeier i, og kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS (VETAKS). Kommunen er medeier i VETAKS, og kostnadene for sekretariats tjenestene fordeles etter egen fordelingsnøkkel.

Med oppdrag for 34 kommuner og 2 fylkeskommuner i Agder og Vestfold og Telemark er VETAKS landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har 10 årsverk og fast sekretær for kommunen er rådgiver Dennis Kristiansen, som tok over da Alexander Etsy Jensen sluttet i VETAKS. Daglig leder er Line Bosnes Hegna.

Sekretariatet er uavhengig av kommunens administrasjon og den eller de som utfører revisjon for kommunen. Det er strenge begrensninger til hvem som kan være ansatt i sekretariatet. Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Sekretariatets hjemmeside er www.vetaks.no. Her finnes ytterligere informasjon om kontrollutvalget og sekretariatet.

7. Revisjon

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Agder Kommunerevisjon IKS. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forenklet etterlevelsesk kontroll, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for kommunen. I tillegg kan revisor gjennomføre andre oppdrag etter avtale.

Selskapet leverer revisjonstjenester til syv kommuner og en fylkeskommune. Kostnadene til revisjon er basert på en avtale mellom kommunen og selskapet, og inneholder de revisjonstjenester som kommunen etter avtalen får levert. Det er også mulig å bestille ytterligere prosjekter og oppdrag fra revisjonen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er ass. revisjonsdirektør Monica H. Smith-Tønnessen, og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er revisjonsdirektør Tor Ole Holbek.

Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at det gjennomføres revisjon av kommunen og at den gjennomføres i tråd med gjeldende standarder og regelverk. Dette gjøres blant annet ved at revisor hvert år legger frem egenvurdering av uavhengighet, overordnet revisjonsplan/ revisjonsstrategi og orienterer i hvert møte om det pågående revisjonsarbeidet basert på revisjonsstrategien.

Revisjonens hjemmeside er www.agderkomrev.no. Her finnes blant annet revisjonens rapporter.

8. Kontrollutvalgets arbeid – møter og saker

Koronapandemien traff kommune Norge med full styrke i mars 2020, og har preget arbeidssituasjonen for både ansatte i sekretariatet og revisjonen, og kontrollutvalgets medlemmer også i begynnelsen av 2022. Koronapandemien har utover det hatt liten påvirkning for kontrollutvalgets arbeid, og kontrollutvalgets aktivitet har stort sett vært lik foregående år.

Kontrollutvalget har i 2022 avholdt 8 møter og behandlet 77 saker. Til sammenligning ble det i 2021 gjennomført 9 møter og behandlet 72 saker.

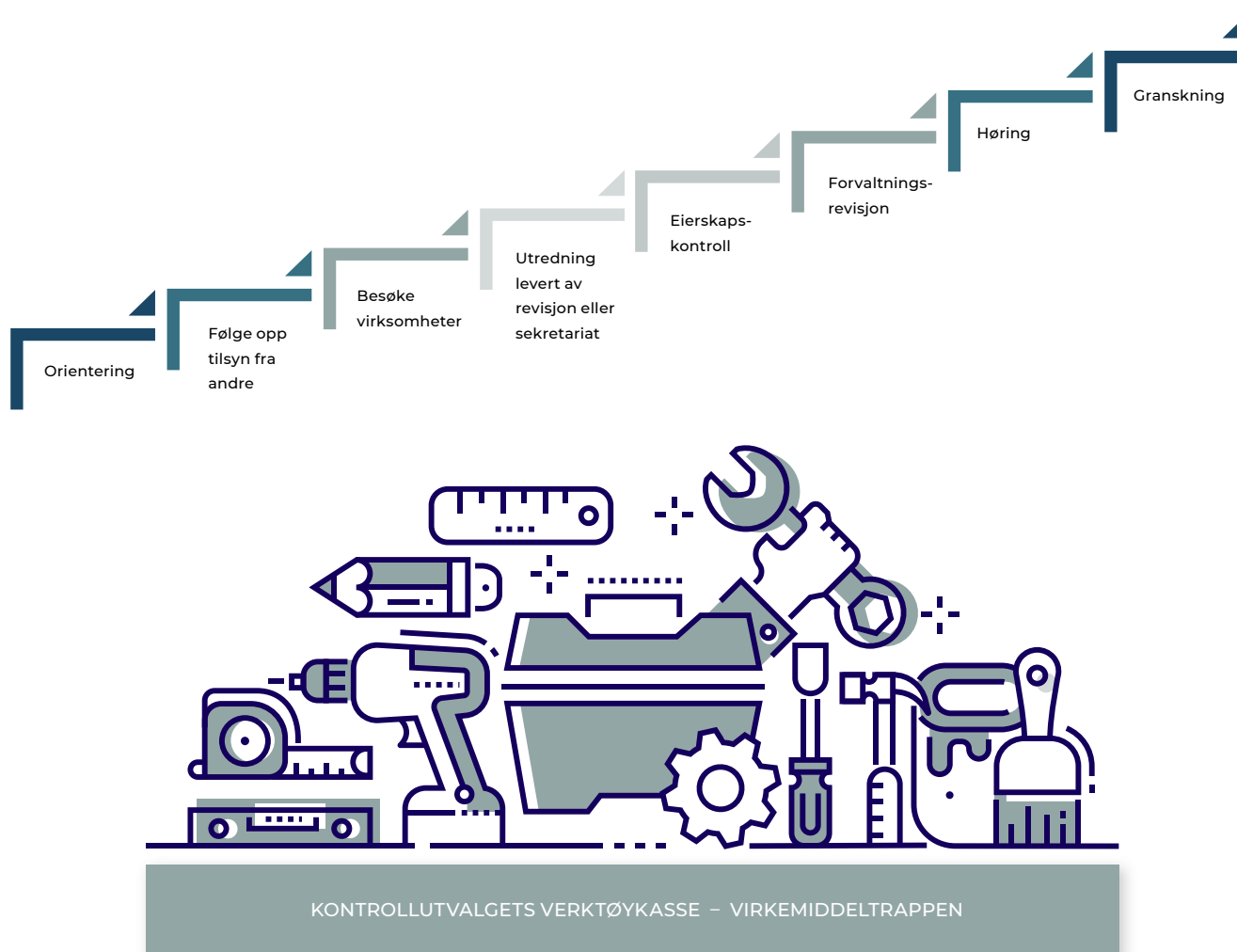
Kontrollutvalgets møter er åpne for publikum med unntak av de tilfeller hvor det etter lov og forskrift er pålagt å lukke møtet. Saksdokumentene og protokollene publiseres fortløpende på sekretariatets hjemmeside: <https://opengov.360online.com/Meetings/VETAKS/Boards/Details/200392>

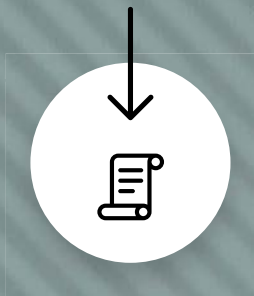
Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen. Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Kommunedirektøren og representanter for kommunedirektøren har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid. Også politisk ledelse ved ordfører og varaordfører har vært til stede på flere av kontrollutvalgets møter.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra bystyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets kontrollarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra statlige tilsyn.

Kontrollutvalget har flere ulike verktøy for å gjennomføre sitt arbeid, noe modellen under viser.

8.1 Regnskapsrevisjon

Revisjon av årsregnskapet er en sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi.

Revisor er en uavhengig og objektiv tredjepart. Formålet med regnskapsrevisjon i kommuner og fylkeskommuner er å gjøre revisor i stand til å avgi en uttalelse om hvorvidt kommunens/ fylkeskommunens årsregnskap i det alt vesentlige er avlagt i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Revisor skal videre gjennom sine kontroller avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Etter kommuneloven § 24-5 skal revisor se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløps-messige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

I kommunelovens § 14-6 kreves det at kommunen utarbeider et «samlet regnskap for kommunen», eller såkalt konsolidert årsregnskap som beskrevet i kommunal regnskapsstandard nr. 14 .

Overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjon

Formålet med den overordnet revisjonsstrategien for regnskapsrevisjon er å informere kontrollutvalget på et overordnet nivå om den revisjonsstrategi revisor har lagt for regnskapsåret 2021.

I henhold til god revisjonsskikk er planen for revisjonen dynamisk for å ta hensyn til eventuelle endringer. Denne saken behandlet utvalget i møte 29.09.22 sak 50/22.

Uttalelse til kommunens årsregnskap

Kontrollutvalget har i møte 05.05.22 behandlet både kommunens årsregnskap og Kristiansand Havn KF sitt årsregnskap og avgitt kontrollutvalgets uttalelse til disse.

Sammen med årsregnskapet forelå årsberetningen fra kommunedirektøren. Agder Kommunerevisjon IKS har avlagt revisjonsberetning for regnskapsåret 2021.

Under følger kun kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2021 Kristiansand kommune:

Kontrollutvalget har behandlet Kristiansand kommunes årsregnskap og årsberetning for 2021. Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på kr 421 677 277 i bykassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr 426 117 717.

Investeringsregnskapet er gjort opp med tilstrekkelig finansiering.

Revisor har avlagt revisjonsberetning 12.04.2022. Revisor har avlagt revisjonsberetning som bekrefter at regnskapet og årsberetningen er avlagt i tråd med lover og forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Revisor har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler som krever forbehold eller presiseringer i revisjonsberetning og har avlagt en «normalberetning».

Kontrollutvalget har hatt løpende oppfølging med revisjonen gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som bør ha betydning for kommunestyrets godkjenning av årsregnskap eller årsberetning for 2021.

Kontrollutvalget anbefaler at Kristiansand kommunes årsregnskap og årsberetning for 2021 godkjennes.

Uttalelsen oversendes bystyret med kopi til formannskapet

Økonomiske uregelmessigheter og misligheter

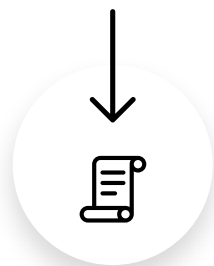
Det går frem av Kommuneloven § 24-7e at revisor skal gi skriftlige meldinger om enhver mislighet. Videre går det frem at dersom revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Det ble i 2022 av revisor rapportert inn tre foreløpige innberetninger og to endelige innberetninger i mislighetssaker. Det ble i den forbindelse sendt følgende nummererte brev med endelig innberetning:

- Nummerert brev nr. 3/22 – Endelig innberetning mislighetssak helse og mestring
- Nummerert brev nr. 5/22 – Endelig innberetning mislighetssak by- og stedsutvikling

Det er noe under nivået i 2021.

Fra 2018 utarbeider sekretariatet årlig en oversikt over mislighetssakene som etter behandling i kontrollutvalget sendes organisasjonsutvalget til orientering.

8.2 Forenklet etterlevelsesk kontroll

Det går frem av kommuneloven at revisor er pålagt å gjennomføre forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen. Kontrollen skal være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, og skal gjennomføres med moderat sikkerhet. Kontrollutvalget blir orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen og resultatet av kontrollen.

I kommuneloven § 24-9 er regnskapsrevisor gitt i oppgave å gjennomføre en forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen:

"Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen"

Loven forutsetter at kontrollen gjennomføres med begrensede ressurser og resultatet er basert på en moderat sikkerhet. Kontrollen skal utføres i tråd med revisjonsstandarden RSK301.

Forenklet etterlevelseskontroll erstatter ikke den ordinære regnskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjonen, men kan sees på som et supplement. For kontrollutvalgets del er ansvaret begrenset til å påse at det gjennomføres, og holde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen, samt resultatene fra kontrollen. Resultatene fra en forenklet etterlevelseskontroll kan også benyttes som et grunnlag for å vurdere potensielle forvaltningsrevisjoner.

Revisors uttalelse etter forenklet etterlevelseskontroll regnskapsåret 2021.

Kontrollutvalget behandlet i møte 24.08.22 sak 42/22 Revisors uttalelse om forenklet etterlevelseskontroll 2021. Her undersøkte revisor kommunens etterlevelse av "tiltaksplaner - koronapandemien". Følgende forhold ble undersøkt:

1. Er støtte gitt i samsvar med statsstøtteregelverket.
2. Er støtte gitt i henhold til de krav som KMD har gitt i sine tilsagnsbrev.
3. Foreligger det søknad og signert akseptbrev, og evt. avtalt rapportering, før utbetaling av støtte.
4. Er støtte gitt av kommunale midler er gitt i samsvar med bystyrets premisser.

Revisor avga en uttalelse uten forbehold, men gjorde kontrollutvalget oppmerksom på forhold (som ikke hadde innvirkning på revisors konklusjon) som var verdt å følge opp. Kontrollutvalget fulgte opp disse forholdene i møte 29.09.22 sak 47/22 Orientering om oppfølging av revisjonens anbefalinger i forbindelse med koronatilskudd til bedrifter.

Forenklet etterlevelseskontroll 2022

Revisor har gjennomført en risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll i 2022, og den ble behandlet i møte 10.11.22 sak 61/22. Det er kommunen som juridisk enhet som er vurderingsenhet, dette innebærer at for Kristiansand kommune inngår også Kristiansand Havn KF.

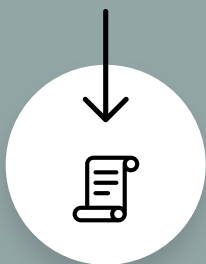
Områder hvor det foretas forenklet etterlevelseskontroll i 2022:

Det går frem av risiko- og vesentlighetsvurderingen at revisor etter en samlet vurdering har valgt ut området "Kapitalvarer - merverdiavgifts-/ merverdiavgiftskompensasjonsloven med forskrifter".

Revisjonen vurderer det som middels sannsynlig at feil inntreffer og at dette kan få alvorlig/alvorlige konsekvenser. Her vil revisjonen se på etterlevelse av forhold:

- Dokumentasjon ved anskaffelse og fremstilling av kapitalvarer, jf. merverdiavgiftsforskriften § 9-1-2.
- Dokumentasjon av bruken av kapitalvarer, jf. merverdiavgiftsforskriften § 9-1-3.
- Tilfredsstillende rutine for oppbevaring av dokumentasjon knyttet til anskaffelse og fremstilling av kapitalvarer, da det her foreligger inntil 15 års oppbevaringstid, jf. merverdiavgiftsforskriften § 9-1-2. 3.ledd.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalget innen den fristen som loven har satt til 30.06. Rapportering skjer med kopi til kommunedirektøren.

8.3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er en av de lovpålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, oppnår fastsatte mål, og om ressursene forvaltes effektivt.

Av kommuneloven § 23-3 fremgår det at:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.»

Kontrollutvalget er delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av bystyret. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saks- forhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Det er videre mulig å gjennomføre forvaltningsrevisjoner i selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget behandlet i møte 18.06.20 sak 33/20

Risiko- og vesentlighetsvurdering – plan for forvaltningsrevisjon for Kristiansand kommune for perioden 2020-2023 utarbeidet av Agder Kommunerevisjon IKS. Planen er godkjent av bystyret i møte 14.10.20 sak 158/20.

Områder som prioriteres i plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023:

Forvaltningsrevisjon

- **Helse og mestring (*Gjennomført*)**
Tema: Boligsosialt arbeid
- **Bærekraft**
Tema: Bærekraftig utvikling (overordnet)
- **Lokaldemokrati**
Tema: Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak
- **Tillitsskapende forvaltning**
Tema: Arkiv og dokumentasjon
- **Organisasjon**
Tema: IKT-infrastruktur
- **Økonomi**
Tema: Gjeldsnivået i kommunen
- **Oppvekst**
Tema: Barneverntjenesten
- **By- og stedsutvikling (*Gjennomført*)**
Tema: Eiendomsforvaltning

Forvaltningsrevisjon - Habiliteringsfeltet i Kristiansand kommune

Kontrollutvalget godkjente i møte 17.06.21 sak 32/21 prosjektplan for forvaltningsrevisjon - Habiliteringsfeltet i Kristiansand kommune. rapporten ble behandlet i møte 05.05.22 sak 25/22.

Formålet med dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er å foreta en helhetlig gjennomgang av utfordringene som har kommet frem på habiliteringsfeltet i Kristiansand kommune. Prosjektet skal slik bidra til at innbyggerne i Kristiansand kommune i størst mulig grad får trygge og faglig gode habiliteringstjenester som er tilpasset brukernes behov.

Prosjektet har følgende problemstillinger:

- Har kommunen rutiner og systemer for å unngå, for å fange opp og eventuelt for å håndtere, forhindre gjentakelser av og lære av uønskede hendelser / svikt / avvik?
- Hva er status når det gjelder forhold som påvirker kvaliteten på det ordinære tjenestetilbudet på habiliteringsfeltet?
- I hvilken grad ivaretas brukerperspektivet på habiliteringsfeltet?

Revisjonen gav følgende anbefalinger:

1. Habiliteringsfeltet i Kristiansand kommune bør fremover jobbe systematisk og proaktivt med rekruttering og strategisk kompetanseplanlegging og utvikling.
2. Kommunen bør, med utgangspunkt i resultatene fra revisjonens spørreundersøkelse for de ansatte på habiliteringsfeltet, søke å styrke de ansattes faktiske kjennskap til sentrale rutiner.
3. Kommunen bør vurdere å iverksette tiltak som bidrar til å styrke meldekulturen blant de ansatte på habiliteringsfeltet.
4. Kommunen bør styrke de ansattes kompetanse når det gjelder å forebygge utvikling av utfordrende atferd.
5. Kommunen bør vurdere å styrke arbeidet med at beboere i bofellesskap på habiliteringsfeltet får jobb / VTA eller dagaktivitetstilbud.
6. Kommunen bør innarbeide revisjonens analyse i denne rapportens kapittel 4.2 i sitt videre arbeid med å implementere Helsedirektoratets nye nasjonale veileder Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming på habiliteringsfeltet.
7. Kommunen bør vurdere å følge opp FFOs innspill om hvordan den reelle bruker- og pårørendemedvirkningen på systemnivå, kan styrkes.
8. Kommunen bør få på plass et system for brukerundersøkelser og gjennomføre brukerundersøkelser jevnlig på habiliteringsfeltet
9. Kommunen bør, i tråd med brukere og pårørendes lovfestede rettigheter, bruke individuell plan (IP) aktivt både som et planleggingsverktøy og som et verktøy for å sikre en strukturert samarbeidsprosess.

Kontrollutvalget har senere fulgt opp rapporten ved å få en orientering for de tiltak som er satt i gang for å følge opp vedtaket og rapportens anbefalinger. Saken er fortsatt under oppfølging.

Forvaltningsrevisjon - Eiendomsforvaltning i Kristiansand kommune

Kontrollutvalget godkjente i møte 05.05.22 sak 26/22 prosjektplan for forvaltningsrevisjon - Eiendomsforvaltning i Kristiansand kommune. rapporten ble behandlet i møte 05.05.22 sak 25/22.

Formålet med dette prosjektet er å gjennomgå eiendomsforvaltningen av kommunens tjeneste- og formålsbygg.

Prosjektet hadde følgende problemstillinger:

- I hvilken grad har Kristiansand kommune overordnede politiske bestemte mål/strategi for eiendomsforvaltning?
- I hvilken grad har Kristiansand kommune etablert et rasjonelt system og hensiktsmessige rutiner for planlegging og styring av eiendomsforvaltningen?
- I hvilken grad bidrar eiendomsforvaltningen i Kristiansand kommune til godt og verdibevarende vedlikehold av kommunens formålsbygg?

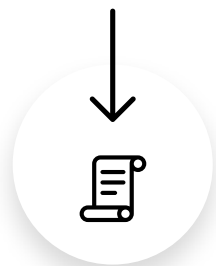
Revisjonen ga følgende anbefalinger:

1. Kristiansand kommune bør utforme en skriftlig strategi for forvaltningen og vedlikeholdet av kommunens formålsbygg og boliger som behandles og vedtas politisk.
2. Kristiansand kommune bør vurdere å legge til grunn verdibevarende vedlikehold for hele bygnings- og boligporteføljen når kommunen utarbeider en skriftlig forvaltnings- og vedlikeholdsstrategi som behandles og vedtas politisk.
3. Kristiansand kommune bør jobbe med sikre at FDV-systemet har funksjonalitet som gjør at det bidrar effektivt i oppfølgingen av planlagt / periodisk / verdibevarende vedlikehold.
4. Kristiansand kommune bør etablere en planmessig og systematisk tilnærming til innsamling av oppdatert tilstandsinformasjon og estimering av vedlikeholdsetterslep både for formålsbygg og for kommunale boliger.
5. Kristiansand kommune bør gjennomgå egen praksis for utarbeidelse av vedlikeholdsplaner for B-bygg og for boliger, og vurdere om disse kan utvikles og forbedres.
6. Kristiansand kommune bør i økonomiplanen rapportere på formålsbyggenes tilstandsgrad, på utført vedlikehold sett i forhold til normtall, og på estimert vedlikeholdsetterslep

Bestilling av forvaltningsrevisjon - Psykososialt miljø for barn og voksne i skolen i Kristiansand kommune

Kontrollutvalget bestilte i møte 19.12.2022 prosjektplan til forvaltningsrevisjon på Psykososialt miljø for barn og voksne i skolen i Kristiansand kommune.

Prosjektplan og rapport forventes å bli behandlet i løpet av 2023.

8.4 Eierskapskontroll

Eierskapskontroll er en av de lovpålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.

I kommuneloven § 23-4 står dette om eierskapskontroll:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Plan for eierskapskontroll for inneværende valgperiode ble lagt frem for kontrollutvalget i møte 18.06.20 sak 33/20. Planen ble godkjent av bystyret i møte den 14.10.20 sak 158/20. Kontrollutvalget har fullmakt til å prioritere hvilke selskaper som skal kontrolleres. I planen ligger følgende selskaper til prioritering:

Eierskapskontroll

- Kristiansand Næringssselskap AS
(Gjennomført)
- Avfall Sør AS
- Kilden Teater og Konserthus for Sørlandet IKS
- Vest-Agder Museet IKS (Gjennomført)

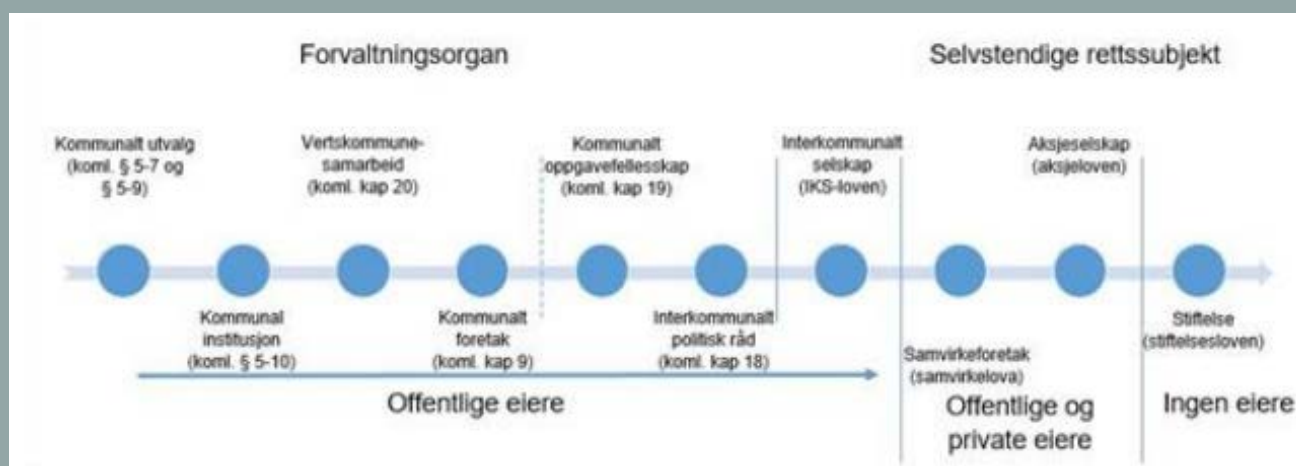
Eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i Vest-Agder museet IKS

Eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon av Vest-Agder Museet IKS ble vedtatt av Kristiansand kontrollutvalg i møte 11.11.21, sak 56/21.

Revisjonen har tatt utgangspunkt i følgende hovedproblemstillinger:

- Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med bystyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?
- Utøves virksomheten i samsvar med lovkrav, innenfor de rammer som er vedtatt av eier og anbefalinger fra KS, og er det etablert system og rutiner for å sikre en betryggende internkontroll?
- Har selskapet vedtatt strategi og mål for bevaring av de kulturhistoriske verdier for fremtiden, og hvordan blir arbeidet med bevaring finansiert?

Rapport forventes ferdigstilt i starten av 2023.

8.5 Øvrige saker

Kontrollutvalget har i tillegg til tidligere nevnte saker behandlet følgende saker

Saker som behandles i hvert møte:

- Godkjenning av møteinnkalling
- Godkjenning av protokoll fra sist møte
- Orientering fra revisjonen i møte
- Referatsaker i møte
- Eventuelt i møte

Andre saker som har blitt behandlet:

- Gjennomgang av ansettelsesprosess av ny direktør for kultur og innbyggerdialog
- Årsoversikt over økonomiske misligheter som er innberettet til kontrollutvalget
- Orientering om korona-situasjonen
- Orientering om kommunens digitale sikkerhetsarbeid
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2022
- Rapportering alvorlige personalsaker og årsrapport 2021 for varslingsgruppen
- Kalender for samordning av statlige tilsyn med Kristiansand kommune
- Årsmelding 2021 Kristiansand kontrollutvalg
- Orientering om avtalen mellom Agder Kollektivtrafikk AS og Ridel om levering av skystjenester
- Orientering - Registrering og oversikt over kunst som Kristiansand kommune eier
- Oppfølging av sak vedrørende kraner og løfteutstyr – Odderøya renseanlegg
- Orientering fra barnevernstjenesten i Kristiansandsregionen
- Økonomisk situasjon pr. 1. tertial 2022 Kristiansand kommune
- Oppfølging av eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i Kristiansand Næringssselskap AS (KNAS)
- Restanselist for kontrollutvalgets saker pr. 09.06.22
- Orientering vedrørende fellesstykke ved Lundeelva
- Redegjørelse om bruk av ekstramidler fra bystyret til læremidler i skolen
- Orientering om forhandlingene mellom Kristiansand Havn KF og Statens Vegvesen
- Orientering om skolesektorens gjennomføringsevne av lovpålagte oppgaver.
- Orientering om system for oppfølging av politiske vedtak.
- Møtedatoer 2023
- Orientering om evalueringsrapport fra AKT AS om samarbeidet med Intercab AS
- Oppfølging av forvaltningsrevisjon: Habileringsfeltet i Kristiansand kommune
- Orientering om byggesak i Blomsbukta
- Orientering om økonomisk situasjon pr. 2. tertial 2022
- Orientering om kommunedirektørens forslag til budsjett for Kristiansand kommune i 2023
- Orientering om leieavtale mellom Foreningen for barnepalliasjon og Kristiansand Næringssselskap AS
- Orientering om feil utbetalt lønn i helse og mestring
- Arbeidsplan 2023

KSI-saken

KSI-saken har vært toneangivende i 2022 og har vært ført opp som fast punkt under orientering fra revisjonen. I møte 10.03.22 sak 13/22, vedtok kontrollutvalget å bestille en undersøkelse av saken og i møte 05.05.22 sak 30/22 godkjente utvalget den foreslåtte prosjektplanen fra revisjonen.

Revisjonen foreslo følgende problemstillinger:

Daglig leder

- Har daglig leder utøvet sin stilling i tråd med eventuelle instruksjoner og pålegg fra styret?
- Har daglig leder oppfylt sin informasjonsplikt overfor styret?
 - Herunder er instruksjoner/rutiner fulgt?
- Har daglig leder sørget for at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte?
 - Herunder innkjøp, fakturabehandling og godkjenning
- Har daglig leder sørget for at KSI har utarbeidet tilfredsstillende varslingsrutiner?
- Er anskaffelser foretatt i henhold til anskaffelsesregelverket?
 - Herunder vurdere om anskaffelsesregelverket kommer til anvendelse?

Styret

- Har styret sørget for å holde seg oppdatert om selskapets økonomiske stilling?
- Har styret ivaretatt sitt tilsynsansvar med den daglige ledelse og selskapets virksomhet?
 - Herunder om styret har mottatt informasjon som har gitt grunnlag for å foreta nærmere undersøkelser?
 - Daglig leder er gitt prokura – er dette fulgt opp av styret?
- Har styret sørget for at virksomheten, regnskap og formuesforvaltning har vært gjenstand for betryggende kontroll?
 - Herunder har styret fulgt opp budsjett og investeringer?
- Har styret håndtert varsler i henhold til bestemmelsene i arbeidsmiljøloven?
 - Herunder er det etablert rutiner for varslings?

I tillegg ville revisjonen også gjennomgå til konkrete forhold knyttet til opplysninger om bil- og kunstkjøp.

Gjennom året har kontrollutvalget blitt holdt løpende orientert om utvikling i undersøkelsen, og endelig rapport ble lagt frem i møte 19.12.22 sak 66/22. Rapporten inneholdt flere vurderinger fra revisjonens side og kontrollutvalget ba selskapet om å følge opp undersøkelsen og gi en tilbakemelding til kontrollutvalget på 3 punkter:

- Håndtering av varselet
- Styrets behandling av saken
- Bilsaken

Tilbakemeldingen fra selskapet vil bli gitt i januar 2023.

9. Konklusjon og avsluttende kommentar

Årsmeldingen legges med dette frem for bystyret. Ved å se møte- og arbeidsplan og årsmelding i sammenheng, kan bystyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Kort oppsummering av året:

- Kontrollutvalgets aktivitet har stort sett vært lik foregående år, og fokuset fra media og innbyggere har over tid vært økende.
- Vedtatt plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll - følges løpende opp.
- Kontrollutvalget har vedtatt at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon med tema psykososialt miljø for barn og voksne i skolen i Kristiansand kommune.
- Kontrollutvalget og revisjonen har også dette året hatt fokus på å forebygge og følge opp mislighetssaker.
- Kontrollutvalget har stort sett utført og fulgt opp sine oppgaver i tråd med vedtatt møte- og arbeidsplan, i tillegg til at en rekke saker har kommet til underveis i året.
- Kontrollutvalget opplever at samarbeidet med både politisk- og administrativ ledelse er godt, og at utvalgets arbeid blir sett på som viktig og nyttig.
- Kontrollutvalget håper at utvalgets arbeid har bidratt til en velfungerende egenkontroll i kommunen, og at det igjen har bidratt til å styrke innbyggerens tillit og sikre en mest mulig effektiv og riktig bruk av ressursene.

Kristiansand, 9. mars 2023.

Pål Harv
Kontrollutvalgsleder

Dennis Kristiansen
Rådgiver

VETAKS

VESTFOLD, TELEMAR OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

VETAKS.NO